

## **Henk Fonteyn**

### **Bericht uit Afghanistan, vrijdag na hemelvaart**

Een hartelijke groet vanaf Camp Marmal, een grote militaire basis met vliegveld, op enkele kilometers afstand van een van de grootste steden in Afghanistan, Mazar-e-Sharif, door de militairen afgekort tot MeS.

#### **Back to basics**

In de tien jaar dat ik bij de krijgsmacht werkzaam ben, heb ik de nodige buitenlandse locaties voor kortere of langere tijd bezocht en bewoond. Maar ik kan zonder overdrijving stellen dat de eerste weken hier volstrekt *'back to basics'* zijn.

Eerlijk gezegd, voor Nederlandse militairen wordt in de missiegebieden zeer goed gezorgd. Weliswaar is de logica achter de logistiek niet altijd te herkennen, maar vroeg of laat wordt al het gewenste, en meer dan dat, opgevoerd via land, zee of door de lucht.

Dat resulteert dan in uitstekende slaapverblijven, 'natte groepen' voor de sanitaire voorzieningen, voortreffelijke internetmogelijkheden, chalets met telefoon, airco, bureaus en kasten, koffiezetapparaten etc.

Ook hier op Camp Marmal zal dat over enige tijd het geval zijn, maar vermoedelijk ga ik dat niet meer meemaken.

#### **Thuisfront**

Voor privé-internet zijn we voorlopig aangewezen op het trage en uiterst grillig werkende netwerk van het internetcafé bij de Duitse collega's.

Daar kwam bij dat geschreven brieven en postpakketjes meer dan vier weken niet uitgevlogen waren, tot grote frustratie van de hier al langer verblijvende collega's. Niet alleen werd hun post naar huis niet afgevoerd, ze ontvingen ook niets. In zulke omstandigheden wordt op de loyaliteit aan de defensieorganisatie een behoorlijke wissel getrokken. Goed en regelmatig contact met het thuisfront is voor elke uitgezonden militair immers de meest primaire behoefte, zelfs nog belangrijker dan goede voeding!

#### **Opbouw**

Intussen is de opbouw van het Nederlandse kamp hier in volle gang. De Nederlanders op Mazar zijn verantwoordelijk voor alle logistieke steun aan de politie-trainingsmis­sie die in Kunduz van start gaat en tevens zal in de nabije toekomst

de luchtbescherming door F 16 toestellen vanaf MeS plaatshebben. De mensen van de Air Task Force verblijven nu nog op de vliegbasis Kandahar en hopen in het verloop van de zomer over te komen. Kunduz ligt op korte afstand vliegen hier vandaan en zal de plek zijn waar de komende tijd veel Nederlandse militairen en marechaussee, samen met enkele burgerpolitie mensen, te vinden zullen zijn.

'Leading' bij de ISAF missie in de noordelijke provincies is Duitsland. Op Camp Marmal zijn dan ook veel Duitsers werkzaam en ik heb in de twee weken dat ik hier ben, prettige contacten met mijn Duitse collega *Militär Seelsorger*.

### **Bezinningsdiensten**

Zij beschikken over een mooie ontvangstruimte met twee kamers waar in alle rust gesprekken kunnen worden gevoerd. Centraal op het kamp, dicht bij de eetzaal en de ontspanningsruimten, is door de Duitse genisten een prachtig kapelletje gebouwd, warm van kleur en sfeer, dag en nacht geopend, waarin ik ook mijn Nederlandstalige diensten mag houden.

Aanstaande zondag zal de eerste 'bezinningsdienst' zijn. Ik ben benieuwd op hoeveel bezoekers ik mag hopen. Ik heb de indruk dat het aantal mensen dat in Nederland een kerk bezoekt, in mijn contingent zeer schaars is. Aan mij de uitdaging om vertrouwen te winnen in de doordeweekse contacten. Zodat men onbevangen en zonder zichzelf geweld aan te doen de weg naar de kapel durft in te slaan. Uit ervaring van eerdere missies en uit de reacties weet ik dat deze bezinningsmomenten voor veel mensen van grote betekenis zijn om de missie goed door te komen. Na een fase van gewenning beginnen alle dagen op elkaar te lijken, wordt het werk eentonig en neemt de heimwee toe. Dan wordt die zondag als één-dag-anders zo belangrijk. Daarbij speelt de dienst in de kapel een grote rol. Een andere ruimte, andere sfeer, andere woorden, andere praat...waarbij ik natuurlijk probeer in te spelen op wat er leeft. Ik spreek in mijn publiciteit bewust van 'bezinningsdienst' en niet van kerkdienst. Het woord 'kerk' roept helaas bij sommigen nog altijd weerstand op, of men concludeert simpelweg: 'ik ga nooit naar de kerk, dus ook nu niet.'

### **Rondjes doen**

De meeste collega's hier moeten ook nog weten wat voor vlees ze met mij in de kuip hebben en houden daarom nog wat afstand. Wat is die dominee voor iemand? Mijn ervaring leert me dat gaandeweg de missie die reserves verdwijnen en dat met de meesten mooie contacten ontstaan. Wat overigens niet betekent dat ze allemaal naar de kapel gaan komen. Omdat veel pastoraal ontstaat *by walking around*, pak ik ook regelmatig aan bij allerlei bouw- en sjouw-

klussen. En verder is mijn rondje hardlopen, acht kilometer langs de omheining, s'avonds als de temperatuur heel aangenaam is, me zeer dierbaar. Het verzet m'n gedachten en biedt me de kans om even alleen te zijn en te reflecteren over de voorbije dag. Al lopend doe ik wel eens een gebed en denk veel aan thuis. Maar ook kan ik genieten van de aanblik van de Afghaanse sterrenlucht en de grillige vormen van de uitlopers van de Himalaya aan de voet waarvan ons kamp ligt. Bezweet maar ontspannen kom ik dan terug, ga douchen, en betrek de slaapzak in mijn klamboe in m'n stapelbedje. Ik knip mijn zaklampje aan, lees een paar pagina's in 'De eeuw van mijn vader' van Geert Mak, en voel me tevreden. Meestal slaap ik rond half elf, om er 's morgens rond kwart over zes weer naast te staan.

## **Veiligheid**

Levendig herinner ik me de manier waarop onze premier de partijleidster van Groen Links, van wie de steun voor een parlementaire meerderheid voor deze missie afhing, met grote stelligheid garandeerde dat het met de veiligheid van onze mensen in Kunduz wel goed zat. Laat ik vooropstellen dat het opleiden van een goed functionerende, niet corrupte politiemacht voor de stabiliteit en veiligheid in dit land van het grootst mogelijke belang is. Het nieuwe Afghanistan van na de Taliban kent een goede eigentijdse wetgeving, maar de handhaving daarvan is een uitermate ingewikkeld probleem in een land, waar clanoudsten en stamhoofden hun eigen zaken plegen te regelen.

Een deugdelijk politieapparaat, goede rechtspraak en menswaardige gevangenen, aan al die zaken wordt gewerkt. En mogelijk worden er stapjes vooruit geboekt, ik kan dat niet overzien. Vast staat dat het een buitengewoon moeilijke opgave zal zijn, die over tientallen jaren zal moeten worden gevolgd om te kunnen constateren of er blijvend en structureel resultaat geboekt is. Eén ding kan iedereen hier echter heel snel constateren: veilig is het in Kunduz en omgeving absoluut niet! In mijn eerste tien dagen werden de Duitsers geconfronteerd met vier doden en vele gewonden. Bij een zelfmoordaanslag kwamen meer dan vijftig Afghanen om, onder wie een aantal hoge hervormingsgezinde politieambtenaren. In Nederland is het misschien in de kleine nieuwsberichtjes weggewerkt, hier is het onderwerp van ernstige beschouwingen. Wie kan garanderen dat de Nederlanders in Kunduz straks wel veilig zijn, als de Duitsers, die volstrekt niet provocerend optreden, het niet zijn? En als er een Nederlands slachtoffer zou vallen, hoe gaan onze politici dan reageren? En waarom blijft het in de Tweede Kamer zo stil, zolang het Duitse en Afghaanse slachtoffers betreft, in hetzelfde Kunduz waar straks enkele honderden Nederlandse militairen aan het werk zijn? Deels ook 'buiten de poort'? De toekomst zal leren wat ons te wachten staat. Intussen bouwen we hier, op het veilige Camp Marmal,

aan een leefbare Nederlandse compound, waar we in- en uitreizende collega's gaan opvangen. Jammer genoeg is het ook hier niet zo veilig, dat een fietstochtje buiten de poort tot de mogelijkheden behoort. Dat danken we ondermeer aan een Amerikaanse fundamentalistische selfmade dominee, die een paar maanden geleden meende publiekelijk een Koran te moeten verbranden. Sindsdien is de stemming jegens de westerlingen er niet op vooruit gegaan in Mazar-e-Sharif. Een bezoekje aan de beroemde Blauwe Moskee zit er dus niet in.

Een hartelijke groet aan alle bekenden in Open Hof en Barbara!

*Henk Fonteyn*